

Ανάλυση και Αντίληψη Τοπίου: Σημειώσεις για τις διαδικτυακές παραδόσεις

Θανάσης Κίζος

Μυτιλήνη, Άνοιξη 2020

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 1

- Σύντομη επανάληψη: ποιότητα/ αξία τοπίου και διαφορετικές διαστάσεις
  - Οικονομική: πιο «αντικειμενική»;
  - Περιβαλλοντική: τι σημαίνει περιβαλλοντική ή οικολογική ποιότητα; Με βάση ποια κριτήρια την ορίζουμε; Πως τη μετράμε
  - Συμβολική: τι σημαίνει; Πως διαμορφώνεται; Πως μπορούμε να την εκτιμήσουμε;

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 2

Περιβαλλοντική:

- Τι σημαίνει περιβαλλοντική ή οικολογική ποιότητα; Είναι ίδια για όλα τα είδη;
- Με βάση ποια κριτήρια την ορίζουμε; *Σπουδαιότητα; Σπανιότητα; Ευαλοτότητα;*
- Πως τη μετράμε;

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 3

Συμβολική:

- Τι σημαίνει; Συμβολική ή αισθητική αξία; Ποια η διαφορά;
- Πως διαμορφώνεται; Ποιες θεωρίες έχουν διατυπωθεί; *Είναι στη γονιδιακή μας κληρονομία; Είναι πολιτισμικό μας χαρακτηριστικό; Είναι ατομική ή συλλογική;*
- Πως μπορούμε να την εκτιμήσουμε; Ποια εργαλεία; Τι «μετράει» κάθε εργαλείο;

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 4

Η διαμόρφωση και δυναμική του τοπίου:

- Πως διαμορφώνονται τα τοπία; Ποιοι παράγοντες είναι σημαντικοί; Πως καθορίζουμε ή μετράμε την επίδραση τους;
- Πως αλλάζει το τοπίο; Ποιες κλίμακες (χωρικές και χρονικές) είναι περισσότερο και ποιες λιγότερο σημαντικές; Πως επιδρά ο χρόνος;
- Πως μπορούμε να την εκτιμήσουμε; Ποια εργαλεία; Τι «μετράει» κάθε εργαλείο;

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 5

Η διαμόρφωση και δυναμική του τοπίου: σήμερα η έρευνα για το τοπίο διαμορφώνεται σε έξι κατευθύνσεις

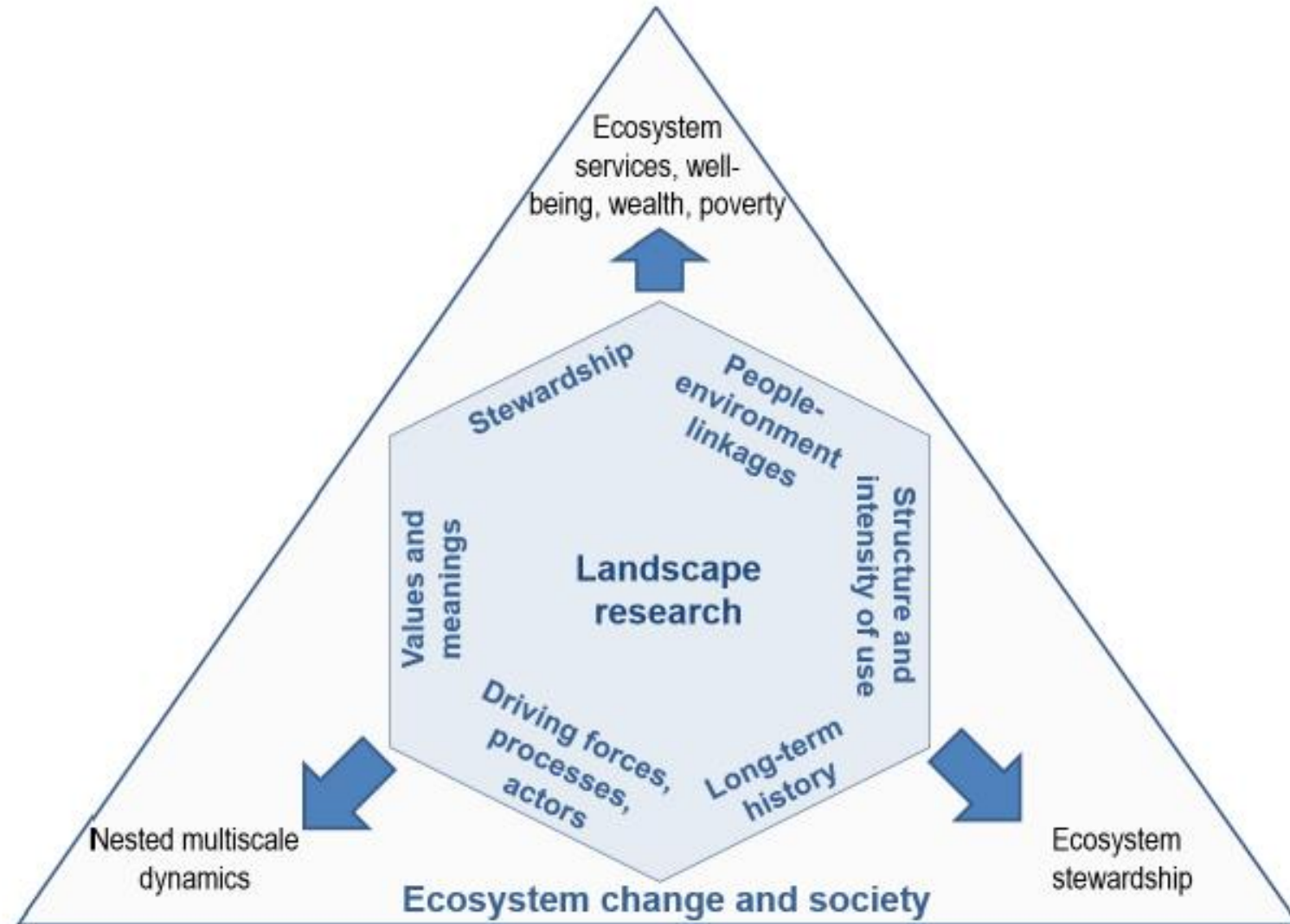
(Angelstam et al. 2013a, Sayer et al. 2013):

- 1. Τα τοπία διαμορφώνονται από τη σύνδεση και αποσύνδεση μεταξύ ανθρώπινων κοινωνιών και περιβάλλοντος;
- 2. Τα τοπία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κατανοήσουμε και να μελετήσουμε βιοφυσικές δομές και ένταση της χρήση της γης;
- 3. Τα Τοπία έχουν μακρά ιστορία, η οποίες έχουν αφήσει «land-use legacies» (κληρονομιές χρήσεων γης) που διαμορφώνουν λειτουργίες και αξίες σήμερα;

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 6

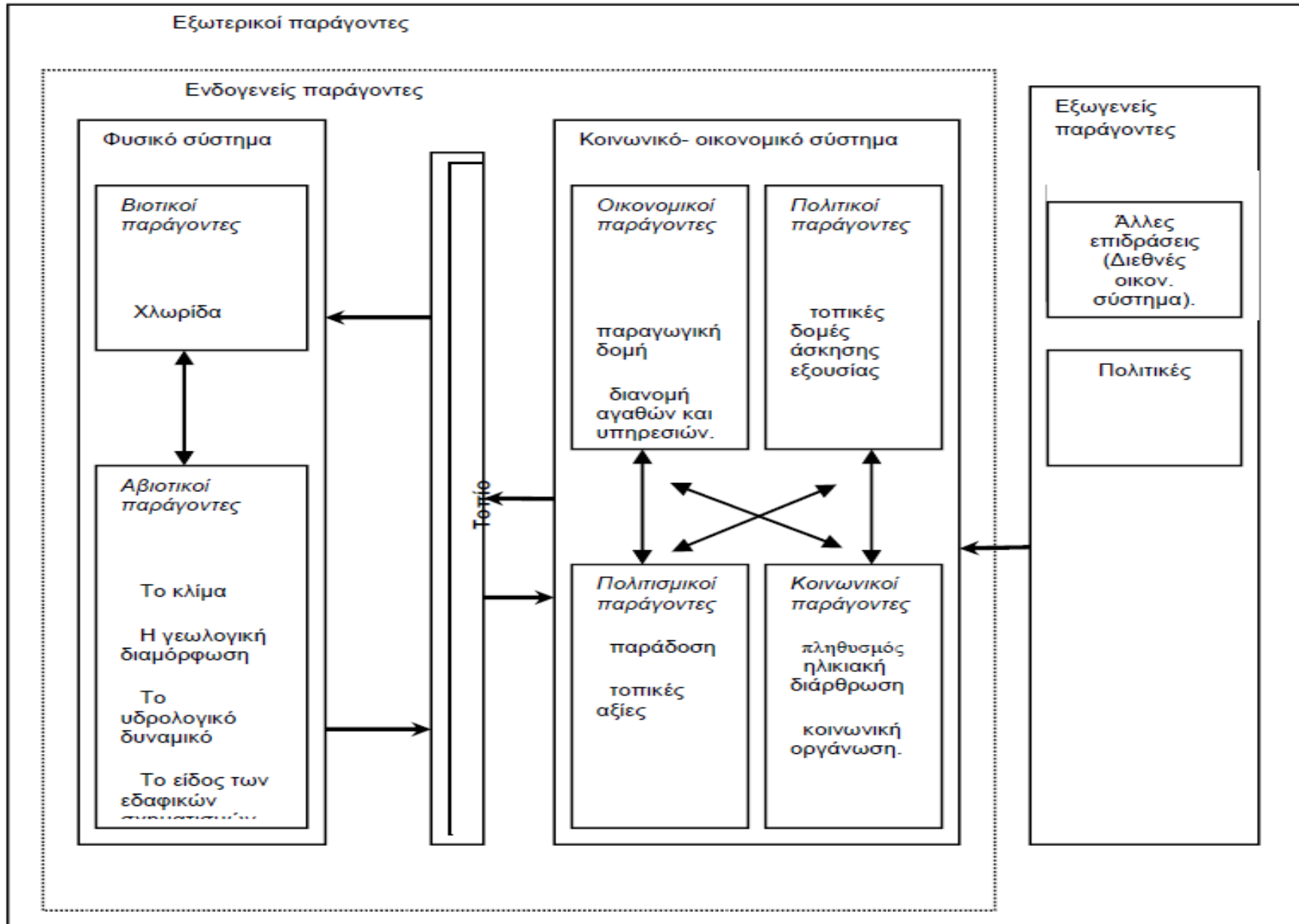
- 4. Τα τοπία μεταβάλλονται με διαφορετικούς ρυθμούς, από πολλούς κινητήριους παράγοντες (driving forces), διεργασίες και δρώντες (actors), με διαφορετικά αποτελέσματα;
- 5. Τα τοπία περικλείουν ευρείες ομάδες αξιών και νοημάτων για διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και ανθρώπους,
- 6. Η διακυβέρνηση του τοπίου (Landscape governance) είναι πολύ σημαντική και μπορεί να ακολουθήσει προσεγγίσεις προστασίας ή διαχείρισης – συντήρησης (stewardship)

Fig. 1. Schematic summary of six areas of recent progress in landscape research that can contribute to the three focal areas of ecosystem change and society.

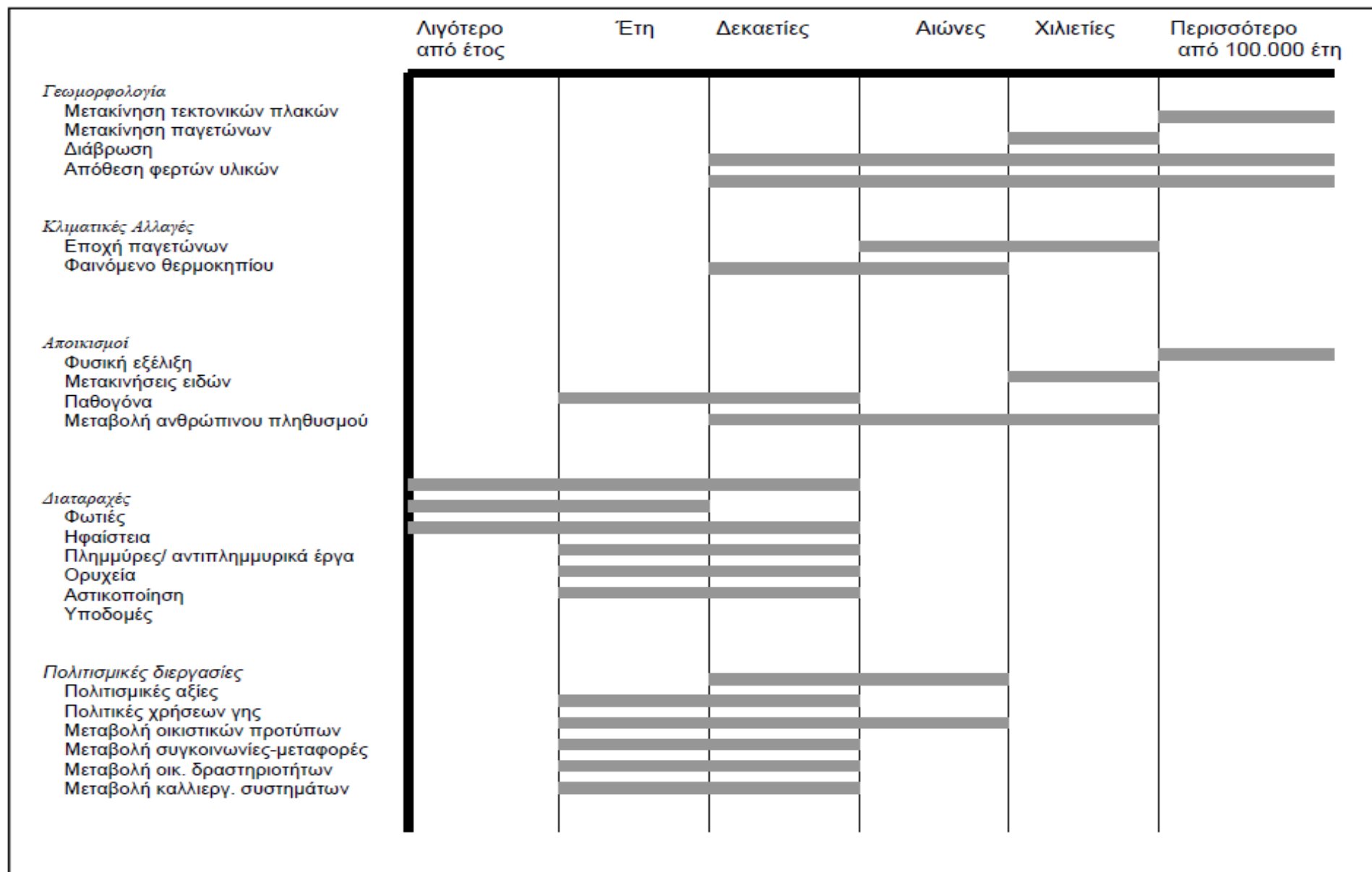

Σχήμα 1. Ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες διαμόρφωσης αγροτικού τοπίου

Πηγή: Messerli and Messerli από Naveh Z, Lieberman A. (1984), σελ. (S2-13).

Σχήμα 2. Χρονική διάρκεια επιλεγμένων παραγόντων για επίδραση σε χαρακτηριστικά του τοπίου
 (πηγή: διασκευή από *Marccuci, 2000, σελ. 73*)

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 6

Διαδικασίες μεταβολής – κινητήριες δυνάμεις – δρώντες - μεταβολές

- Τα τοπία μεταβάλλονται με διαφορετικούς ρυθμούς, από πολλούς κινητήριους παράγοντες (driving forces), διεργασίες και δρώντες (actors)
- Υπάρχουν διαφορετικά εννοιολογικά υποδείγματα για τη σύνδεση τους και τους μηχανισμούς και το περιεχόμενο των αλλαγών

Fig. 1. Different scales and actors involved in landscape change.

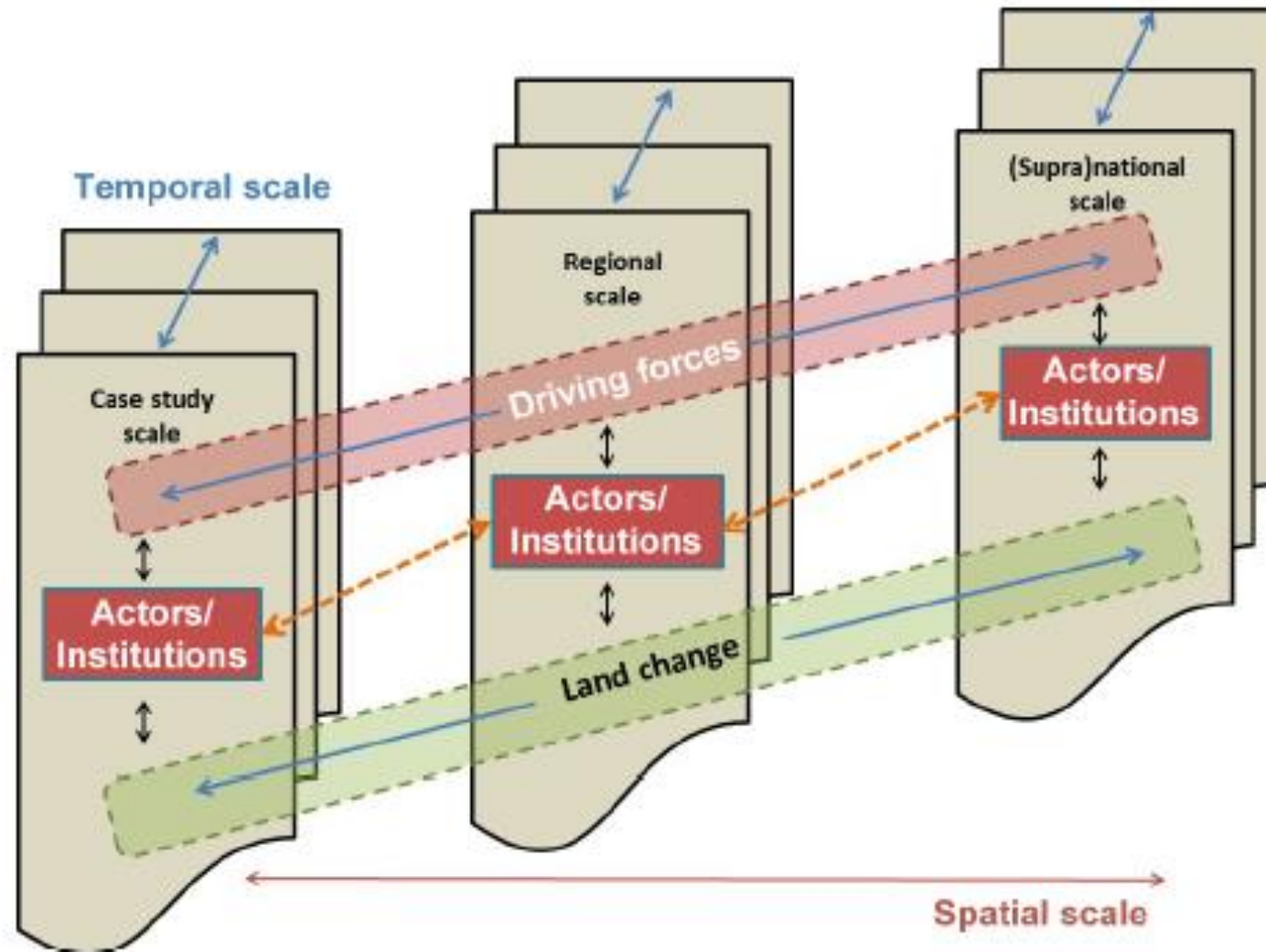
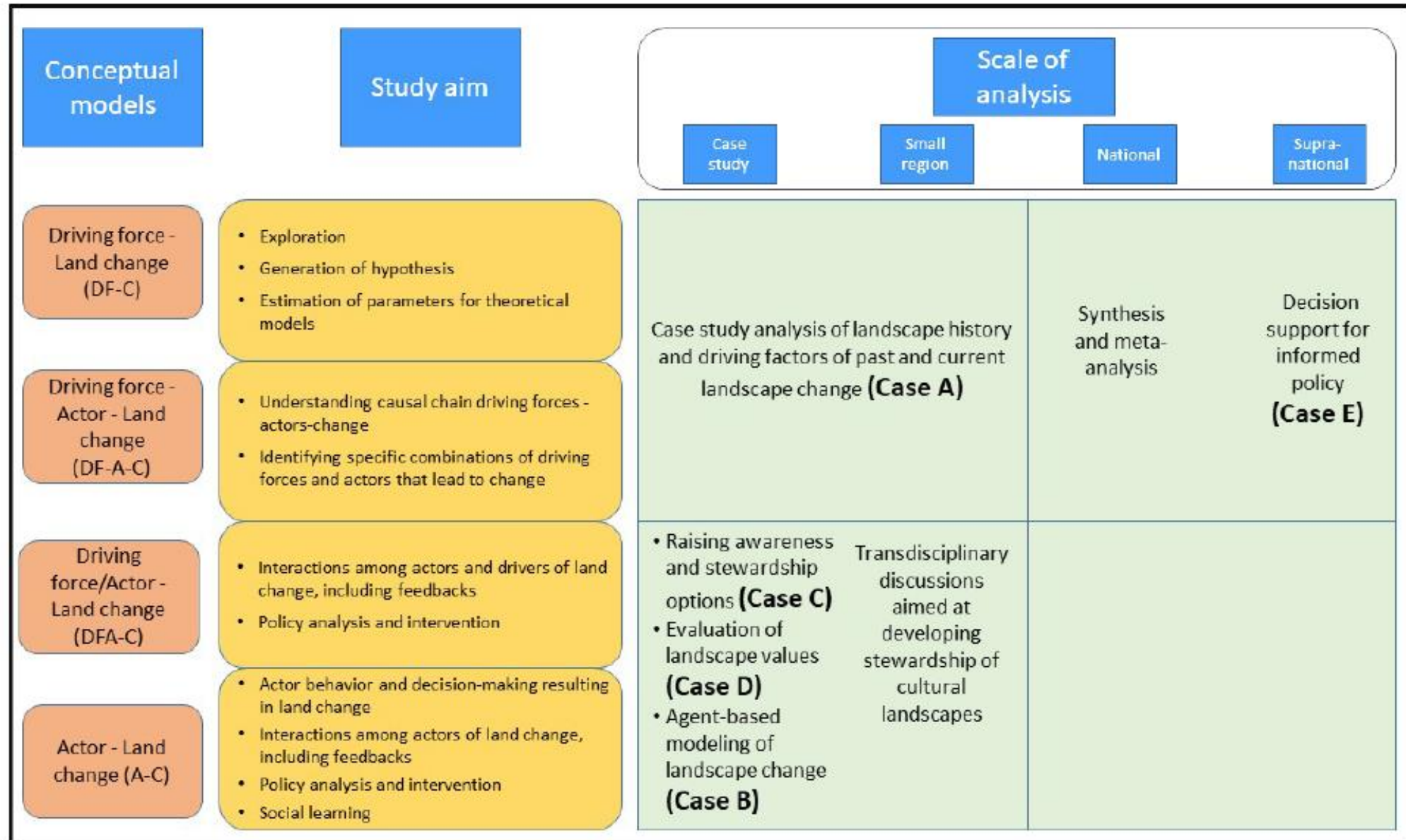

Fig. 2. The four conceptual models of Hesperger et al. (2010), with scale of analysis and research approaches for the case studies of the Gera landscape.

Διαδικτυακές σημειώσεις 2020 – Διαφάνεια 7

- Εργαστήριο: Ανάλυση φωτογραφιών
- Σκοπός: να καταγράψουμε τα χαρακτηριστικά του τοπίου και να προσπαθήσουμε να τα συσχετίσουμε και με διαδικασίες μεταβολής

